

В.Ф. КОВАЛЕНКУ — 70

Виповнилось 70 років від дня народження Віктора Федоровича Коваленка — відомого вченого в галузі фізіології, біотехнології та технології виробництва і переробки продукції тваринництва, завідувача лабораторії фізіології Інституту свинарства УААН, доктора біологічних наук, професора, академіка УААН.

Народився В.Ф. Коваленко 1 січня 1940 р. у с. Власівка Глобинського району Полтавської області. Після закінчення Андріївського зоотехнікуму працював в Інституті тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова «Асканія-Нова» у відділі свинарства і під керівництвом академіка Л.К. Гребеня розпочав свою наукову діяльність. Після закінчення Полтавського сільськогосподарського інституту був направлений на роботу в Інститут свинарства УААН у лабораторію фізіології, яку очолював видатний вчений, академік О.В. Квасницький. У 1969 р. В.Ф. Коваленко закінчив аспірантуру і захистив кандидатську дисертацію. В Інституті свинарства УААН проходить весь його творчий шлях — від молодшого та старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії до заступника директора з наукової роботи.

У 1988 р. він захистив докторську дисертацію на тему «Фізіологічні аспекти підвищення відтворювальної здатності свиноматок».

Наукові пошуки Віктор Федорович здійснює у таких напрямках: фундаментальні дослідження, конструювання різних приладів і обладнання для використання у свинарстві. Завдяки його гармонійно поєднанню теоретичним дослідженням і випробуванням з проблем фізіології свиней, а також технології виробництва і переробки продуктів тваринництва створено перспективний науковий напрям.

В.Ф. Коваленко вперше вия-

вив особливості вуглеводного, білкового, ліпідного та мінерального обміну в матці свиноматок у взаємозв'язку з метаболічними процесами у плодів упородж їхнього розвитку. Він відкрив невідому до цього закономірність, що в печінці матері і плодів глікоген підлягає розщепленню і перетворенню фосфоролітичним, амілолітичним і пентозофосфатним шляхом, а в ендометрії і плодкових оболонках — тільки гідролітичним і пентозофосфатним. Ним розроблено дві фундаментальні теорії: локально-міжтканинної диференціації фізіологічних процесів у матці і про циклічну лабільність гомеостазу метаболічних процесів у ній, опрацьовано ефективну технологію заморожування сперми кнурів з використанням герметизації великих її місткостей з одночасним збереженням високої біологічної цінності спермій та унікальний метод їх селекції з метою підвищення великоплідності у свиноматок, сконструйовано ряд приладів для штучного осіменіння свиней, розроблено апаратуру нового покоління для запропонованого способу автоосіменіння свиноматок, а також внутрішньо-

маткового методу осіменіння та відповідне обладнання.

У 1972 р. В.Ф. Коваленко запровадив штучне осіменіння свиней в умовах великих індустриальних свиноматок.

Учений довів можливість і необхідність синхронізації опоросів, запропонував ряд методів її застосування у широкій виробничій практиці, розробив нові способи відновлення порушеної відтворювальної функції та зниження ембріональної смертності у свиноматок.

З технологічних розробок В.Ф. Коваленко запропонував ряд ефективних варіантів реконструкції та створення нових перспективних типів тваринницьких приміщень, розробив новітні технології з питань збереження довілля.

В.Ф. Коваленко — автор понад 360 робіт, монографій, книг, брошур, 46 патентів та авторських свідоцтв, 11 раціоналізаторських пропозицій, 7 Державних стандартів України.

Він поєднує наукову, виробничу та педагогічну діяльність. Під керівництвом Віктора Федоровича підготовлено 17 кандидатів наук і 1 доктор наук.

Він є представником України в Європейській асоціації з відтворення домашніх тварин (ESDAR), членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій.

В.Ф. Коваленко нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, є заслуженим винахідником України (1983 р.), лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (2004 р.).

Зичимо Віктору Федоровичу міцного здоров'я, творчої наснаги на довгі роки та нових успіхів у наукових пошуках.

**Президія Української
академії аграрних наук
Інститут свинарства
імені О.В. Квасницького
УААН**